

Director Editorial: Juan Rubio.

Redactor Jefe: José Lorenzo.

Coordinador: Jordi Llisterrí.
jllisterrí@vidanueva.es

Diseño: Sonsoles Hernández.

VidaNueva.es

VN Catalunya

Junio 2012 · Nº 2

SE135801

Sopa de lletres

FTC, ISCREB, INSAF, IREL, Cij, CEVRE, FJM, JiP, CEP, URL, IQS, FPCEEB, FTP, FFC... són només algunes de les sigles de la sopa de lletres que es podria compondre amb les desenes de centres de formació de tot tipus que l'Església promou a Catalunya.

Mentre s'han abandonat o esmorteït altres activitats de suplència cultural que feia l'Església, tant les iniciatives diocesanes com les d'ordes religioses han estat ben prolífiques en l'àmbit de la formació. I d'espectre ampli: cursos, jornades i seminaris dels temes més actuals; titulacions de teologia reconegudes en tots els graus, o formació universitària de primer nivell. A cadascú segons les seves necessitats, capacitats i disponibilitats. Fins i tot, aparentment fora d'aquest món, la vida monàstica continua sent un suport –i alguna cosa més– a la vida acadèmica i a l'estudi.

Aquesta és la formació a mida que ofereix l'Església a Catalunya i que valorem com a tema principal d'aquest número. Una oferta que, a més de necessària, també aprova amb nota per la resposta dels interessats. I si en el món d'avui no cal convèncer ningú de la necessitat de la formació, és clar que en aquest àmbit l'Església fa segles que està adaptada als nous temps.

UNA FORMACIÓ FETA A MIDA

Al servei d'una fe raonada

JORDI LLISTERRI

FOTOS: ARXIU CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Per què hi ha tantes institucions de titularitat eclesial dedicades a la formació? És la pregunta que hem formulat en una taula rodona a tres persones d'institucions de formació ben diferents. El jesuïta **Llorenç Puig** és director de Cristianisme i Justícia. Doctor en Ciències Físiques i llicenciat en Teologia, dirigeix aquest centre de formació i pensament de la Companyia de Jesús. La religiosa **Maria Claustre Solé**, de la Companyia de Maria, és professora en dos centres acadèmics de teologia de Barcelona, la Facultat de Teologia de Catalunya i l'ISCREB. Doctora en Teologia Bíblica, va ser l'encarregada de posar en marxa els estudis de teologia per Internet. I **Josep Gallifa** s'ha dedicat plenament a l'àmbit universitari. Doctor en Filosofia i Ciències de l'Educació, actualment és catedràtic i cap de departament a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna i va ser vicerector de la Universitat Ramon Llull (URL).

Els tres responen sobre la importància de la formació.

Llorenç Puig (LP): En un món tan complex com l'actual, és bo que a l'Església ens prenguem seriosament la formació. Primer, perquè els cristians som també ciutadans. I això explica que hi hagi entitats com Cristianisme i Justícia, entre moltes altres, que es dediquen a la formació en temes socials vistos des de l'Evangeli. I després, perquè els cristians també necessitem una explicació més raonada, aprofundida i argumentada de la nostra fe.

Maria Claustre Solé (MCS): La manca de formació genera obscurantisme i és el terreny abonat per als fona-

mentalismes. Ara, recollim la torxa del Vaticà II com a experiència de diàleg amb el món, i ara com mai és hora de "donar raó de l'esperança". Des del terreny bíblic, per exemple, només quan tens les arrels molt ben posades pots fer un diàleg. Per ser una persona religiosa potser no cal molta formació, però per ser creient sí. I més encara en una Església que serà la del laicat.

LP: A la famosa frase de **Karl Rahner** caldria afegir-hi que, a més de místics, els cristians o estaran ben formats i tindran una fe ben aprofundida o no seran. En cas contrari, ens quedem amb una religiositat sociològica decadent.

Josep Gallifa (JG): En l'àmbit universitari les exigències són diferents. En primer lloc, perquè una universitat d'inspiració cristiana ha d'estar oberta a tothom. El que és important és que no impartim només coneixements, sinó que, en el fons de la nostra proposta, hi ha una cosmovisió del cristianisme.

Això contrasta amb la tradició del nostre país, on la universitat pública s'ha desenvolupat sota un paràmetre anomenat neutralitat, que a la pràctica s'ha entès com l'exclusió del fet religiós com a àrea de coneixement. Alhora, ja **Ortega y Gasset** parlava en l'àmbit universitari dels "nous bàrbars", els professionals especialitzats però sense una visió del món. En canvi, les iniciatives que ha promogut l'Església des de fa molts anys en l'àmbit acadèmic han volgut que la universitat recuperés aquest entroncament amb la tradició cristiana i que aquesta emmarqués el coneixement i les competències que s'adquireixen.

En el cas de la URL, ha estat en la mesura que ha fet recerca compe-

La formació ja és una exigència molt arrelada en l'ambient

Sessió de treball al Casal Borja de Sant Cugat del Vallès

D'esquerra a dreta, Gallifa, Puig i Solé durant la conversa

titiva, ha intensificat les relacions internacionals, i ha funcionat amb els paràmetres de qualitat de qualsevol altra universitat, que ha estat respectada d'igual a igual. És així com la universitat també contribueix a normalitzar la presència de l'Església en el món intel·lectual com a interlocutors coherents i vàlids.

LP: També és molt important veure com formem una complementarietat. Hi ha una formació reglada en teologia, una no reglada que intenta jugar més en la frontera de la fe i la justícia, una formació acadèmica de joves... I això no és nou. Una de les riqueses de l'Església ha estat sempre prendre's seriosament el diàleg amb la cultura del moment.

I no és demanar massa als laics?

LP: És cert que no es pot demanar a tothom i que és difícil fer una altra carrera treballant, amb fills o amb

una agenda carregada. Quan diem que val la pena aquesta formació, no demanem una cosa molt complicada o molt llarga.

A Catalunya tenim la sort de disposar d'un ventall molt ampli d'opcions diverses perquè cada persona faci el que pugui. En els estudis de teologia hi ha propostes no presencials, instituts de ciències religioses a tot el territori, horaris de vespres adaptats als laics... Alhora, només a Barcelona podríem veure les ofertes de Cij, amb una formació social des d'una perspectiva cristiana i amb propostes d'experiència més directament espiritual amb l'Escola Ignasiana d'Espiritualitat; de la Fundació Joan Maragall, dedicada a la realitat de cristianisme i cultura; o Justícia i Pau, amb propostes més centrades en la conscienciació i informació sobre el respecte als drets humans. Són

només tres exemples de Barcelona, que podem trobar a molts altres llocs de Catalunya, d'una formació complementària i flexible, que cada any canvia i que intenta adaptar-se al que la realitat ens demana com a creients.

MCS: Crec, a més, que la formació és ja una exigència molt arrelada en l'ambient. Un alumne, amb feina i amb una altra llicenciatura, em deia que en els estudis de teologia buscava "una columna vertebral". O un metge m'ho deia d'una manera més simple: "Ho necessito".

Al fons de la persona

En l'àmbit universitari també es nota aquest interès pels aspectes humanístics?

JG: Per part dels joves jo veig un interès en aquestes visions més globals. El què ha passat els darrers anys és que el procés de Bolonya ha fet tendir les universitats cap a uns estudis encara més professionalitzadors i especialitzats.

També hem de veure que la universitat no fa només formació reglada. Tota universitat genera activitats culturals, jornades, congressos, conferències o publicacions. En el nostre cas, com que els centres estan molt arrelats a la societat civil, també formen part d'una xarxa que acull iniciatives molt diferents, entre elles programes de formació amb altres entitats d'Església. Això fa un teixit que cada vegada és més rellevant.

MCS: Crec que coincidim en el repete. Atesa la situació de l'Església cada vegada més en diàspora, cal formar unes persones amb idees clares perquè d'aquesta formació en puguin sortir veritables comunitats cristianes. Preguntant a un alumne què li aportava l'estudi bíblic, em deia que, primer, més oxigen i, després, que cada dia s'adonava més que d'absolut només n'hi ha un. En canvi, hem absolutitzat moltes coses i, llavors, quan hi ha escàndols com els d'aquests dies del Vaticà, sembla que trontolla tot. Doncs no.

JG: I en el cas universitari, estem parlant d'uns joves que viuen en una

C taula rodona

→ societat amb molta diversitat i possibilitats de distracció. Per això cal una formació integral, que vagi al fons de la persona, que en tingui en compte totes les dimensions. També és necessari que vegin la compatibilitat entre fe i intel·lectualitat, perquè puguin arribar a una intel·lectualitat compromesa amb la fe. Això vol dir que cal preparar professionals del futur que tinguin aquesta visió àmplia del món i persones que d'alguna manera vulguin compartir més amb els altres.

En aquest sentit, no són pitjors els joves d'ara que els d'abans?

JG: Crec que no es pot dir això. Potser els joves avui tenen uns ídols diferents, però sobretot són les darreres generacions les que he notat més receptives i més obertes a la dimensió més profunda de l'esser humà. Com que tenen molta formació, potser ja estan de tornada de

determinades coses i busquen allò que és autèntic.

El paper del formador, què exigeix?

JG: La formació i la transmissió de coneixements no són el mateix. La formació demana espais, i si a la universitat no hi ha espais per al mestratge, el professor pot quedar molt reduït als continguts.

MCS: D'altra banda, en el terreny dels formadors, si no som coherents, és molt escandalós. Per això, quan vaig començar a donar classes, em va marcar la frase "allò que tu ets, crida tan fort que no deixa sentir el que dius".

LP: Certament, el formador ha de tenir aquesta dosi de testimoniatge, que et surti de dins. Fins i tot en l'àmbit tècnic, amb passió pel que s'explica i amb passió pel que es transmet. I com alumne també veus que quan hi ha passió es transmet més que coneixements.

JG: Això és evident i, en determinats aspectes, s'aprèn més del que es veu que no pas del que es diu. Un estudi mostrava que en les empreses, com a criteri per seleccionar per a un lloc de treball, es tenen molt presents paràmetres com si ets responsable, si saps treballar en equip, si et pots integrar amb professionals diferents, si tens iniciativa, si ets creatiu. Tot això són competències transversals que amb els joves només hi ha una manera de fomentar-les: fent-ho.

LP: I això encara és més evident en les ciències humanes que, a més, aborden els temes de la pròpia existència i la nostra societat. On és la clau en els temes bíblics? No és només veure el que està escrit, sinó que és un tema que planteja les preguntes de la vida. I finalment hi ha la passió del qui ens arriba perplex per la realitat que vivim i es pregunta com ens hem de menjar això com a cristians.

MCS: En aquest sentit, el que ens demana és ser més creatius. Si, avui, per vendre un producte hi ha gent tan creativa, per una cosa que val tant la pena no ho podem fer? Ens costa molt arriscar, però és una cosa que val la pena.

LA TEOLOGIA JA NO ÉS COSA DE CAPELLANS

Probablement, Catalunya és un dels llocs on hi ha més gent estudiant teologia als centres acadèmics. L'oferta és àmplia i present a tot el territori, i la xifra d'alumnes ja s'acosta als dos mil.

Els diversos instituts de teologia que van posar en marxa els bisbats catalans després del Vaticà II han estat durant molts anys la principal escola de teologia per a laics. Ara, aquests centres i la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) han culminat l'adaptació al Pla Bolonya. Per tant, mantenen la validesa acadèmica de les titulacions que ofereixen, reconegudes per la Santa Seu, que poden convalidar-se com a titulacions civils.

A l'FTC, amb seu a Barcelona i classes al matí, es poden obtenir les titulacions superiors. Actualment, hi ha gairebé 500 alumnes. Sota el reconeixement de la Facultat, hi ha cinc Instituts Superiors de Ciències Religioses (ISCR) amb seu a Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona i Vic, a més de les extensions universitàries a Terrassa, Sant Boi o Mataró. Des de Barcelona, a més, s'ofereixen les assignatures per Internet: és l'ISCREB virtual, el primer en aquesta modalitat a obtenir el reconeixement de la Santa Seu. També a Barcelona hi ha la seu de l'ISCR Don Bosco, promogut pels salesians a Martí Codolar.

"Abans semblava que la teologia era cosa dels capellans", diu M. Clastre Solé, i ho contraposa al fet que dels 257 alumnes que assisteixen a les classes presencials de matí de la FTC, només 61 són seminaristes i, a més dels religiosos i religioses, hi ha 71 laics. A l'ISCREB el perfil de l'estudiant de tarda també ha canviat. Més del vuitanta per cent dels alumnes ja tenen una altra carrera universitària. És un públic que ja s'ha rejuenit: només un terç dels estudiants tenen més de 55 anys. A l'oferta virtual encara és més evident: els majors de 55 anys no arriben al deu per cent. A més, l'oferta per Internet està creixent entre un quinze i un vint per cent els darrers anys. Avui ja són gairebé 700 alumnes. "Són gent que treballa i que estudia amb esforç i renúncies. I la majoria són dones", destaca Solé.

Una formación cristiana integral e integradora

RAMON PRAT I PONS

Vicario general de Lleida. Director del IREL

La humanidad vive un cambio del concepto de la formación que afecta al proyecto educativo de la Iglesia. Vamos tomando conciencia de la insuficiencia del racionalismo, que ignora el universo emocional, pero también del sentimentalismo, que prescinde del análisis racional. La mente y la afectividad integradas abren la persona a la búsqueda del sentido de la vida. La formación, por tanto, no consiste solamente en adquirir conocimientos y técnicas, sino que va dirigida a la maduración integral e integradora de la persona. En este proceso de maduración vamos poniendo orden, consistencia a nuestra vida, una orientación direccional y calidad en la acción.

Las personas tenemos dos dimensiones inseparables. La primera dimensión consiste en cuidar la propia intimidad, que es un misterio insondable y que nunca acabamos de explorar. La segunda dimensión cuida la relación que establecemos con la naturaleza, con los demás, con la sociedad y con Dios.

La vida íntima de la persona es un misterio que se manifiesta en el

cuerpo, la mente, la afectividad y el espíritu. Estas cuatro dimensiones tienen consistencia, pero no son independientes, sino que se estimulan mutuamente y apuntan hacia un misterio todavía más profundo, que escapa a una mirada superficial sobre el cuerpo, a la mirada corta del racionalismo, al narcisismo del sentimentalismo y al dogmatismo de un espiritualismo desencarnado. Sin embargo, cuando las vamos integrando al mismo tiempo que nos vamos formando, vamos aprendiendo a vivir en plenitud el presente.

La intimidad de la persona no se puede separar de la relación con la naturaleza, con los demás, con el entorno social y con Dios, *en quien vivimos, nos movemos y somos* (Hch. 17, 28). La interrelación correcta de la intimidad y la relación pasa por el aprendizaje de la comunicación *intra-personal*, la comunicación *inter-personal* y la comunicación con Dios.

Hay que añadir que la persona no es una realidad estática, sino dinámica y siempre en proceso de aprendizaje. Por esta razón, una formación realista y abierta al futuro

exige el aprendizaje del dinamismo de la acción, entendida no como un puro activismo, sino como la realización de lo que pensamos, sentimos y somos. Separar la formación teórica del aprendizaje de la acción es una mutilación de la persona, de la misma manera que, también lo es, confundir la acción con un activismo sin reflexión. La formación auténtica implica entrar en un dinamismo de *acción-reflexión-acción*. Este proceso genera un equilibrio entre la vida interior y la relación, entre el realismo y el ideal, entre el silencio interior y la transformación del mundo.

La formación integral e integradora interpela el proyecto de formación de la Iglesia. Es un reto que desafía algunos modelos de evangelización, insta al proceso catecumenal a acompañar la persona hacia una maduración cristiana integral y cuestiona el modelo de docencia de la Teología de nuestras facultades de teología y de los institutos superiores de ciencias religiosas.

Si queremos que la formación de los cristianos sea integral e integradora, hay tres aspectos que no deberíamos separar nunca: la *teología*, la *espiritualidad* y la *pastoral*. La pastoral sin teología y espiritualidad puede degenerar en un activismo inconsistente. La espiritualidad sin teología y pastoral puede degenerar en una alienación ilusoria. La teología sin espiritualidad y pastoral, puede degenerar en un academicismo irreal, al margen de la sociedad y de la Iglesia.

Es urgente, por tanto, el reencuentro entre *teología*, *espiritualidad* y *pastoral*. Probablemente, esta es la nueva frontera de la educación integral e integradora.

No deberíamos separar nunca la teología, la espiritualidad y la pastoral

EULÀLIA TORT

Hincar los codos en el cielo

La monja benedictina **Teresa Forcades** cuenta que descubrió su vocación religiosa mientras preparaba un examen final en el monasterio de Sant Benet, en Barcelona. Después de estar tres años trabajando como médico residente en el hospital de Búfalo (Nueva York) tenía que aprobar un examen final. Decidió regresar a Cataluña para estudiar sin interrupciones y pensó que el Monasterio de Montserrat podría ser una buena opción. Al no quedar habitaciones libres, le propusieron que fuera al monasterio que hay solo un kilómetro más abajo, el de las benedictinas. Forcades desconocía totalmente la existencia de esta comunidad, pero decidió probar y, tres semanas después, habló con la madre abadesa para expresarle su vocación. Además de hincar los codos, participaba de la liturgia de las horas con la comunidad y pasaba largos ratos sentada en un banco de la iglesia.

El caso de Teresa Forcades es una excepción, pero nos muestra que pasar un tiempo en un monasterio puede convertirse en algo más que unos meros días de estudio. **Laura Pérez** es una escritora que decidió

pasar cuatro días en el mismo monasterio de Sant Benet que Forcades para acabar su libro. Según cuenta, “si te quedas en la ciudad, mantienes tu agenda de compromisos y el trabajo de la casa, con lo que las interrupciones son constantes. Busqué un sitio donde poder aislarme y trabajar ocho horas al día sin que nadie ni nada me molestaran. Fueron cuatro jornadas de trabajo en las que, además, reflexioné, sentí paz interior, pude hacer oración y tener un espacio donde recomponerme”.

Como Laura Pérez, muchos son los que, además de trabajar, buscan en el silencio de los monasterios un espacio de profundización interior. El hermano **Jaume Gabarró**, del monas-

terio cisterciense de Santa Maria de Solius, en la Costa Brava, recuerda a personas que allí han “descubierto *las Américas de la espiritualidad*”.

El monasterio de Solius es algo diferente al de las monjas benedictinas de Montserrat. “Nuestro monasterio no destaca por tener una excelente biblioteca ni grandes eruditos, así que las personas que vienen aquí a estudiar buscan otros valores como la sencillez, la paz o la liturgia pero, sobre todo, la buena acogida de los hermanos”. Esto se traduce en que los visitantes, solo hombres, son acogidos como invitados y que no hay tarifas, simplemente la voluntad. “Durante el día cada uno hace lo que quiere, pero el encuentro con la comunidad se produce en las plegarias y las comidas. Los huéspedes comen con nosotros y siempre acabamos con una sobremesa donde los visitantes nos permiten aprender del mundo exterior y nosotros les ofrecemos, a cambio, una buena acogida”.

El periodista **Jordi Sánchez** ha estado en más de una ocasión en este y otros monasterios para preparar

La paz interior también se puede encontrar estudiando

Varias estancias de la hospedería de Sant Benet de Montserrat

MONESTIR DE SOLIUS

su tesis doctoral: “Lo que más me gusta de Solius son los cantos de los monjes y recuerdo con especial cariño las conversaciones con el hermano Jaume. Hay una capilla preciosa y diferentes espacios donde estudiar, además de la habitación”. En el monasterio de Sant Benet de Montserrat, el contacto entre huéspedes y monjas es menos frecuente. Como cuenta Laura Pérez, “la relación con la comunidad se reduce a la monja encargada de la hospedería, que es quien te recibe, además de las oraciones que podías compartir en la iglesia. En la habitación había un papel en el que se indicaba que si querías hablar con alguna monja podías hacerlo, pero nada más”. En Sant Benet, los huéspedes comen en su propio comedor y ayudan con pequeñas cosas, como limpiar la vajilla. “No eché de menos el contacto con las monjas. Entiendo que ellas están en su casa y que debe ser incómodo tener siempre a gente alrededor. Su compromiso de vida es con su comunidad y no con los huéspedes”.

Nunca se pregunta por la fe

Un monasterio no es un hotel y los visitantes a menudo sienten la misma experiencia de la austeridad que los monjes. A la escritora Laura Pérez le resultó algo chocante la sencillez de Sant Benet en Montserrat: “No había demasiada comida y austeridad en las habitaciones”. Si bien la mayoría de los monasterios se ubican en plena montaña o en bellos parajes, también los hay urbanos. Este es el caso del monasterio de las benedictinas de la calle Anglí,

La austeridad distingue a monasterios como el de Solius

en Barcelona. **Maite Cobo** es una psicóloga infantil que ha ido a este monasterio en más de una ocasión para terminar su tesis y preparar unas oposiciones. Para ella, el hecho de que el monasterio esté ubicado en la gran ciudad fue importante porque “encontré un remanso de paz donde estudiar y rezar al que podía llegar con el metro”. Resulta curioso que si bien los visitantes buscan en estos rincones un cierto aislamiento para poder estudiar, las monjas no se sienten en ningún caso fuera del mundo. Así se manifiesta la monja encargada de la hospedería de las benedictinas en Barcelona, **Catalina Terrats**: “Ellos necesitan silencio, aislarse de su ambiente cotidiano

Poblet

y aquí encuentran un espacio que les permite encontrarse consigo mismos. Nada más llegar aquí se sienten diferentes, se respira otro ambiente. Es el estudiante el que decide aislarse por sí mismo”.

Pero además de ser alguien a quien no le importe la austeridad y la sencillez, ¿cómo son las personas que van a estudiar a un monasterio? El prior del monasterio de Poblet, **Lluc Torcal**, cuenta que en su monasterio hay dos hospederías. La primera, interior, está reservada a los hombres y tiene un contacto más directo con la comunidad. La segunda se inauguró hace un par de años y está destinada a grupos y familias aunque, según dice, hay “estudiantes” en ambas. Todos los religiosos consultados coinciden en afirmar que los huéspedes que vienen a estudiar en sus casas no siempre son cristianos. Eso sí, difícilmente serán ateos. Tal vez agnósticos que, aunque no se consideren cristianos, sienten un profundo respeto por la espiritualidad monástica y los valores que representa. Por tanto, nunca se pregunta por la fe del huésped y la participación en las celebraciones es siempre voluntaria. Torcal recuerda que cuando estaba en cuarto curso de Física, hacia 1993, vino al monasterio de Poblet, donde ahora es prior, para preparar los exámenes de febrero: “Venir a estudiar al monasterio te permite aprovechar todo el tiempo para estudiar, la jornada cunde muchísimo. Las únicas pausas eran para las oraciones, algo que agradecía muchísimo porque en aquellos años ya tenía decidido que quería entrar como monje a Poblet”. Tal vez, como dice el periodista Jordi Sánchez, estudiar en un monasterio puede aportar la paz en el corazón que se necesita para llevar a cabo un trabajo intelectual.

Estos rincones de paz y tranquilidad, donde además de estudiar sin que nadie moleste, o el silencio que ofrecen las gruesas paredes de sus monasterios, se confirman como una excelente opción para todas aquellas personas que necesitan huir del mundanal ruido.

C vida religiosa

M. VICTÒRIA MOLINS

Religiosa teresiana.
Col·labora al Raval de
Barcelona en projectes de
reinserció social i prevenció

Mai una marató de les organitzades per TV3 no havia estat tan polemitzada com aquesta extraordinària de la pobresa. I no pel tema, sinó per la realitat que ens envolta i per la qüestió que, sens dubte, planteja: justícia o caritat? Ser solidaris davant la nova pobresa, o pal·liar l'estafa i la injustícia?

Confesso que jo mateixa no sabia en quin lloc posar-me. Sempre he defensat que és molt més important donar la canya per tal que hom pugui pescar que el peix perquè mengi. Però quan ha arribat el moment que no hi ha ni canya, em dedico també a donar el peix, o, si més no, a posar-me al costat dels que no compten i lluitar amb ells. I, quan puc, a denunciar allò que ells no poden denunciar, perquè tampoc no tenen cadira des d'on fer-ho.

Anem al joc de cadires que ha fet servir TV3 –ignoro si instada a fer aquest programa pel Govern de casa nostra, atesa la seva impotència–. Recordo molt bé que quan jugava al joc de les cadires al meu col·legi normalment quedava “fora de joc” la més feble, la més petita o la que no donava cap empenta per aconseguir arribar a l'última cadira.

En el vídeo crític que ha triomfat a Internet es diu que no falten cadires, sinó que sobra cinisme. Hi estic d'acord. I és que no podem oblidar que durant massa temps els del sud –o els països menys desenvolupats– no tenen mai cadira perquè els queda massa lluny, i que els marginats dels països desenvolupats, ja abans de la crisi, eren massa febles per arribar a la cadira buida.

Amb tot això al cap, vaig passar hores del diumenge 27 davant la tele. L'actitud de l'**Antoni Bassas** em va semblar des del primer moment

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

Solidaritat o denúncia?

La marató més polèmica de TV3

molt conscient del que s'hi jugava. El que podia haver estat un festival benèfic va arribar a ser una veritable plataforma de denúncia, sobretot en alguns dels moments força punyents.

Quan vaig veure a la pantalla, ja avançat el dia, l'**Arcadi Oliveres**, no ho vaig dubtar ni un moment. Ja sabem que l'Arcadi no té mai por de denunciar amb noms i cognoms. Moment fort. Com ho va ser també el de la intervenció d'**Ada Colau**, la portaveu de la plataforma que des del 2009 treballa contra els desnonaments i que ha pogut aturar-ne 250 fins al moment. O aquell altre moment presentat per la Mercè Darnell, responsable de Programes i Serveis de Càritas de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa, on un titella enganxat amb unes cordes anava perdent els

llogams –feina, subsidi, habitatge, família, autoestima...– fins caure en una xarxa, que és l'únic remei benèfic en un moment desesperat.

Potser en alguns dels casos presentats entraven una mica massa en la vida privada, i fomentaven el maleït morbo que tant ens molesta. Però crec que no se'n va abusar i la majoria de les persones que representaven la nova pobresa, o l'empobriment, no eren pobres del tot, perquè la davallada no els havia fet perdre altres valors que constitueixen la més gran de les riqueses personals. Riquesa que alguns –els exclosos o marginats– tampoc no tenen.

Una cosa és certa: la sensibilitat de la gent davant les noves pobreses s'ha posat de manifest amb la Marató i, una vegada més, a casa nostra triomfa la solidaritat fins i tot per sobre de l'estafa i la injustícia. Si això ajuda a fer una mica més conscients els responsables de la crisi que la solidaritat manifestada en la Marató no és pas la solució sinó uns primers auxilis d'emergència, haurem aconseguit molt més que els milions recaptats. Llàstima que alguns “tenen orelles i no escolten, tenen ulls i no hi veuen”.

